

ZADANIE 3

Polskie prawo autorskie w dobie Internetu

Absolwent szkoły ponadgimnazjalnej powinien być świadomy uregulowań prawnych dotyczących problemu własności intelektualnej i prawa autorskiego, które obejmuje również ochronę utworów zamieszczonych w Internecie.

Co należy wiedzieć o odpowiedzialności cywilnej i karnej, którym podlegają działania nieetyczne i niezgodne z prawem?

Zadanie polega na rozstrzygnięciu, czy prawdziwe są poniższe stwierdzenia:

1. Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz.U. z 2006 nr 90, poz. 631 ze zm.) nie obejmuje ochrony utworów zamieszczanych w Internecie. W tym przypadku mamy do czynienia ze szczególnym uregulowaniem prawnym.

2. Trzeba wyraźnie rozróżnić korzystanie i rozpowszechnianie utworów muzycznych czy plików wideo. Do momentu, gdy z plików zamieszczonych w Internecie jedynie korzystamy, nie popełniamy przestępstwa, nawet gdyby znalazły się w sieci nielegalnie.

3. Zgodnie z definicją prawną utworu rozpowszechnionego, za taki uważa się utwór udostępniony „za zgodą twórcy”.

4. Zgodnie z polskim prawem, osoba, która ściąga plik z Internetu, musi sprawdzić, czy znalazł się w sieci za zgodą twórcy czy też nie. W przypadku Internetu nie wystarczy fakt, że utwór został już rozpowszechniony (inaczej niż w przypadku nagrywania filmu emitowanego w telewizji).

5. Nie mając pewności co do pochodzenia pobieranego utworu, narażamy się na odpowiedzialność zarówno karną, jak i cywilną.

6. Ma zasadnicze znaczenie to, czy korzystamy z plików internetowych po wcześniejszym ich ściągnięciu i zachowaniu na dysku czy też „wprost z Internetu” (np. w serwisie YouTube).

7. W dość powszechnej opinii prawników, pobieranie plików zamieszczonych w Internecie mieści się w granicach tzw. dozwolonego użytku osobistego (art. 23 prawa autorskiego).

8. Ściąganie z Internetu przedpremierowych filmów lub piosenek jest nielegalne.

9. Udostępniając przez program do wymiany plików piosenkę legalnie zakupioną w sieci, nie popełniamy przestępstwa – można przyjąć, że użytkownicy tego programu pozostają z nami w stosunku towarzyskim i nasze postępowanie mieści się w ramach dozwolonego użytku osobistego.

10. Dozwolony użytek osobisty dotyczy wszelkich form korzystania z utworów. Dopuszczalne jest więc tworzenie plików MP3 z nabytych wcześniej egzemplarzy płyty muzycznej.

11. Art. 116 ust. 1 ustawy o prawie autorskim mówi: „Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór (...) podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat trzech”.

12. Przed odpowiedzialnością (zarówno cywilną, jak i karną) za bezprawne rozpowszechnianie utworów jest natomiast chroniony serwis, na którym zamieszczane są utwory muzyczne czy filmowe. Jeśli jednak otrzyma informację (musi to być urzędowe zawiadomienie), że umieszczony plik narusza prawa autorskie, musi zablokować dostęp do niego. W przeciwnym razie popełnia przestępstwo.

13. Zgodnie z art. 79 prawa autorskiego od osoby, która naruszyła prawa autorskie, można domagać się dwukrotności stosownego wynagrodzenia (odpowiedzialność cywilna).

14. Programy komputerowe są chronione bardziej restrykcyjnie niż muzyka, film czy teksty. Ściągnięcie pirackiej aplikacji jest traktowane przez prawo jak kradzież, a sankcje związane z tym zostały wpisane do kodeksu karnego (podlega karze od trzech miesięcy do pięciu lat więzienia).

15. Do programów komputerowych stosuje się przepisy dotyczące paserstwa (grozi grzywna, ograniczenie wolności, nawet do dwóch lat więzienia).

16. Zgodnie z jej art. 77 ustawy o prawie autorskim programy komputerowe nie są wyłączone spod dozwolonego użytku osobistego. W grę wchodzi więc udostępnianie programu bliskiemu znajomemu czy też członkowi rodziny.

Na niektóre pytania odpowiedzi znajdziesz, oglądając animację „Polskie prawo autorskie w dobie Internetu”, dostępną w materiałach pomocniczych towarzyszących tej lekcji.

Odpowiedzi możesz szukać, korzystając np. z następujących źródeł:

1. Wikariak S., *Pobieranie plików z Internetu nie jest przestępstwem*, „Rzeczpospolita” nr 235/2010, s. C4-C5
2. Wikariak S., *Co można ściągać z wirtualnej sieci, by nie sprowadzić na siebie prokuratora*, „Dziennik Gazeta Prawna” nr 18/2012, s. A14